

Historische praktijk II: Oude Geschiedenis (A005659)

Cursusomvang *(nominale waarden; effectieve waarden kunnen verschillen per opleiding)*

Studiepunten 5.0 **Studietijd 150 u**

Aanbodsessies in academiejaar 2026-2027

A (Jaar) Nederlands Gent

Lesgevers in academiejaar 2026-2027

Slotman, Dineke Riët	LW03	Verantwoordelijk lesgever
Goddeeris, Anne	LW21	Medewerker
Verlinden, Julie	LW03	Medewerker
De Graef, Katrien	LW21	Medelesgever

Aangeboden in onderstaande opleidingen in 2026-2027

	stptn	aanbodsessie
Bachelor of Arts in de geschiedenis	5	A
Uitwisselingsprogramma klassieke studies	5	A
Schakelprogramma tot Master of Arts in de geschiedenis	5	A
Vorbereidingsprogramma tot Master of Arts in de geschiedenis	5	A

Onderwijstalen

Nederlands

Trefwoorden

Historische praktijk, oefening, oude geschiedenis

Situering

Dit vak situeert zich in de leerlijn 'Onderzoeksvaardigheden en -attitudes'. In dit vak oefen je noodzakelijke vaardigheden in om zelf historisch onderzoek te verrichten naar de oudheid.

Het is een 'uitdiepend opleidingsonderdeel' dat voortbouwt op de vaardigheden verworven in de eerste bachelor-vakken 'Inleiding tot het Historisch Onderzoek' en 'Historische Praktijk I' (niet noodzakelijk 'Oudheid') en op de inzichten aangeleerd in 'Inleiding tot de Historische Kritiek'.

Binnen het modelpakket van de tweede bachelor maakt het deel uit van het optiepakket 'Historische Praktijk II' waarbinnen je twee periode- of themagebonden vakken moet kiezen. Het optiepakket Historische Praktijk II sluit aan bij het optiepakket 'Heuristiek'. Voor de eindpaper die je voor dit vak moet schrijven, is het nuttig (maar niet verplicht of noodzakelijk) om dit vak te combineren met het vak Heuristiek: Klassieke Oudheid.

De vakken Historische Praktijk II bereiden verder voor op de Historische Praktijk III: Bachelorpaper in het derde bachelorjaar.

Erasmus-studenten kunnen dit vak in het Engels volgen. Zij krijgen vervangende opdrachten voor discussielessen.

Inhoud

Eerste semester:

1° Op basis van ruim geformuleerde onderzoeksproblemen door de lesgever, schrijf je drie 'minipapers'. Hierin stel je zelf een nauwere afbakening voor van het onderwerp (geografisch, chronologisch, thematisch) en formuleer je zelf één of meer onderzoeksvragen die het voorgestelde probleem (deels) oplosbaar maken. Op basis hiervan selecteer je bronnen die een mogelijk antwoord bieden uit het bijgeleverde lektuurpak met primaire in vertaling (beschikbaar via UFORA). Je analyseert de gekozen bronnen en presenteert deze analyse met besluit(en) in de

minipaper. In kleine groep bespreek je telkens onder begeleiding van de lesgever en/of assistent één minipaper grondig en stel je verbeteringen voor. Op het einde van de les worden de resultaten van de bespreking voorgesteld aan de hele groep door de auteur van de besproken minipaper ('woordvoerderschap').

2° Je kiest en bespreekt één artikel en vier recensies van boeken rond een zelf gekozen onderzoeksthema waarover je in het tweede semester een eindpaper wil schrijven. Je schrijft en presenteert ook een korte toelichting bij dit thema.

Gespreid over beide semesters:

Je schrijft zelf één recensie van een boek over een onderwerp dat aansluit bij het thema waarover je eindpaper gaat.

Tweede semester:

Je schrijft je eindpaper. Dit is een individueel werkstuk over een zelfgekozen onderwerp met betrekking tot de oudheid. Je formuleert zelf een onderzoeksprobleem met bijhorende onderzoeksvragen, zoekt en analyseert relevante bronnen en geeft een schriftelijke neerslag van de analyse met een conclusie. Aansluitend bij de eigenlijke paper stel je een dossier samen met hierin alle gebruikte primaire bronnen. Als afsluiting geef je een mondelinge presentatie van je onderzoek en resultaten.

Op regelmatige tijdstippen zijn er groepsbijeenkomsten (tutorials) om je vorderingen te bespreken.

Erasmus-studenten krijgen vervangende opdrachten (In het Engels) voor discussielessen.

Begincompetenties

Dit opleidingsonderdeel bouwt verder op eindcompetenties verworven in 'Inleiding tot het Historisch Onderzoek' en een van de vakken 'Historische Praktijk I'.

Je wordt verondersteld het vak 'Geschiedenis van de klassieke oudheid' (of een gelijkaardig vak aan een andere instelling) gevolgd te hebben of op een andere wijze een globaal overzicht van de geschiedenis van de oudheid te hebben verworven. Voorts wordt je verondersteld de basisprincipes van de historische kritiek te kennen.

Kennis van Latijn of Grieks is **GEEN** vereiste.

Eindcompetenties

- 1 Inzicht hebben in onderzoeksmethodes gebruikt in het historisch onderzoek van de klassieke oudheid
- 2 Basiskennis hebben van de diversiteit aan bronnen en wetenschappelijke literatuur (ook in een andere taal dan het Nederlands) voor een historisch onderzoek van de klassieke oudheid
- 3 Basiskennis hebben van de specifieke expertise vereist om bronnen te lezen en te interpreteren die van belang zijn voor historisch onderzoek van de klassieke oudheid
- 4 Probleemgericht historisch onderzoek initiëren met betrekking tot de klassieke oudheid
- 5 Het resultaat van historisch onderzoek (ook in een andere taal dan het Nederlands) in de juiste nationale en internationale historiografische context plaatsen, naar waarde schatten en benutten
- 6 Een eenvoudige onderzoeksstrategie ontwikkelen voor historisch onderzoek van de klassieke oudheid
- 7 Geschikte onderzoeksmethodes en technieken voor een historisch onderzoek van de klassieke oudheid correct en kritisch toepassen
- 8 In functie van een specifieke historische vraagstelling in het onderzoeksdomein van de klassieke oudheid de meest geëigende brontypes identificeren
- 9 In functie van een specifieke historische vraagstelling in het onderzoeksdomein van de klassieke oudheid een geschikte zoekstrategie verantwoorden om informatie te verzamelen in primaire historische bronnen en secundaire literatuur
- 10 De resultaten van bestaand en eigen onderzoek interpreteren, rapporteren en evalueren in het domein van de klassieke oudheid
- 11 Zich bewust zijn van het belang van wetenschappelijke integriteit en het vermijden van plagiaat, inclusief het onbewust overnemen van werk zonder bronvermelding
- 12 Kritisch reflecteren over de rol van cultuur-eigen en niet-cultuur-eigen appreciaties in de geschiedenis van de klassieke oudheid en de nawerking

- daarvan in latere eeuwen tot vandaag
- 13 Kritisch reflecteren over de dynamiek van processen en patronen in de geschiedenis van de klassieke oudheid
 - 14 Een onderzoekende houding hebben met zin voor historische kritiek en creativiteit en met een ingesteldheid tot levenslang leren
 - 15 Met een adequaat kritisch apparaat schriftelijk rapporteren over hangende wetenschappelijke discussies in de historiografie van de klassieke oudheid
 - 16 Respecteren van opgelegde deadlines
 - 17 Actief deelnemen aan mondelinge discussies op basis van academisch valabele argumenten
 - 18 Mondeling kunnen communiceren over de resultaten van historisch onderzoek, met experts en niet-deskundigen.
 - 19 Inzicht hebben in de manier waarop historisch wetenschappelijk onderzoek naar de oudheid functioneert en georganiseerd is
 - 20 Verschillende perspectieven en benaderingen ontwikkelen om een historisch onderzoeksprobleem te onderzoeken (multiperspectivisme)

Creditcontractvoorwaarde

Toelating tot dit opleidingsonderdeel via creditcontract is mogelijk na gunstige beoordeling van de competenties

Examencontractvoorwaarde

Dit opleidingsonderdeel kan niet via examencontract gevolgd worden

Didactische werkvormen

Werkcollege, Zelfstandig werk, Peer teaching

Toelichtingen bij de didactische werkvormen

Voor toelichting bij de didactische werkvormen zie het 'Glossarium didactische werkvormen' in het Onderwijs- en Examenreglement van de UGent (<https://www.ugent.be/student/nl/studeren/regelgeving>); zie ook boven 'Inhoud'

NB: aangezien de lesmomenten sterk interactief zijn en bedoeld zijn om vaardigheden aan te leren en te oefenen worden er voor deze cursus géén lesopnames voorzien.

Studiemateriaal

Type: Reader

Naam: Werkpakketten met bronnen en bronfragmenten in vertaling
Richtprijs: Gratis of betaald door opleiding
Optioneel: nee
Beschikbaar op Ufora : Ja
Online beschikbaar : Nee
Beschikbaar in de bibliotheek : Nee
Beschikbaar via studentenvereniging : Nee

Referenties

Vakinhoudelijke studiebegeleiding

- De lesmomenten zijn sterk interactief, waarbij de lesgever voortdurend ter beschikking is voor vragen en begeleiding.
- De begeleiding tijdens het tweede semester is individueel gericht. Deze persoonlijke interactie wordt gebundeld in groepsmomenten om feedback van de groep in te bouwen en om de individuele adviezen voor de hele groep kenbaar te maken. Naast bijeenkomsten in groep kan elke student afzonderlijk met de docent overleggen (op afspraak).
- Elektronisch leerplatform

Evaluatiemomenten

niet-periodegebonden evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de eerste examenperiode

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de tweede examenperiode

Evaluatievormen bij niet-periodegebonden evaluatie

Participatie, Werkstuk

Tweede examenkans in geval van niet-periodegebonden evaluatie

Examen in de tweede examenperiode is enkel mogelijk in gewijzigde vorm

Toelichtingen bij de evaluatievormen

De evaluatie gebeurt op basis van :

Eerste semester:

- gerichtheid, complexiteit, bereik en kritisch gehalte van de in correct Nederlands geformuleerde onderzoeksvragen;
- kritische selectie van informatie uit bronnen om antwoorden te formuleren, diepgang en bereik van de geformuleerde antwoorden, correcte taal, opbouw van de tekst;
- participatie in de lessen: participatie is verplicht. in geval van afwezigheid wegens ziekte of overmacht wordt een compenserende opdracht voorzien;
- woordvoerderschap van discussiegroep (presentatievermogen en vaardigheid tot beantwoorden van vragen);
- bespreking review artikel: kritische zin, correcte synthese, correct Nederlands;
- selectie en bespreking recensies: relevantie van de selectie, kwaliteit van de geselecteerde recensies, kritische bespreking, correcte taal.

Voor de tweede zitting worden het gedeelte 'participatie' en 'woordvoerderschap' vervangen door opgelegde onderzoeksvragen (1 extra per discussieles).

Recensie:

- correcte weergave van de inhoud, correcte weergave van de stellingen van de auteur, kritische bespreking van het werk, correct Nederlands

Eindpaper:

- formulering onderzoeksprobleem en bijhorende vragen: haalbaarheid en consistentie,
- relevantie van de gekozen literatuur
- volledigheid van het dossier wat betreft primaire bronnenmateriaal
- analyse van de gegevens in functie van de gestelde vragen: sluit de analyse aan bij de vragen, is de juiste informatie uit de bronnen gehaald, is de redenering correct?
- synthese: wordt de synthese gesteund door de analyse?
- correcte taal en goede opbouw van de tekst

Eindscoreberekening

Algemeen

- Minipapers, bespreking van recensies: 40%
- Eigen recensie: 10%
- Eindpaper en presentatie: 50%

Impact participatie op scores

Participatie discussiecolleges:

Bij afwezigheid of wanneer een voorbereiding niet werd ingediend wordt de score voor de eigen ingediende stukken gehalveerd.

Participatie tutorials en presentaties tweede semester

Afwezigheid op een tutorial of de eindpresentatie, of niet indienen van voorbereidingen, leidt tot een proportionele vermindering van de score op de eindpaper; tot maximaal -50% in het geval van studenten die geen enkele keer aanwezig zijn geweest of die geen enkele voorbereiding hebben ingediend.

Slagen voor de eindpaper is een vereiste om geslaagd te zijn voor het opleidingsonderdeel als geheel. Hierbij wordt geen rekening gehouden met de participatiegraad:

- Bijvoorbeeld: een student behaalt 10/20 voor haar eindpaper, maar is éénmaal afwezig geweest zonder geldige reden. De score voor de eindpaper wordt aangepast tot 9/20 om de totaalscore voor het vak te berekenen. Dankzij de punten behaald tijdens het eerste semester komt dit uit op 11/20. Zij voldoet echter wel aan de voorwaarde 'geslaagd voor de eindpaper' en is dus geslaagd voor het vak.

Bij mathematisch slagen voor het vak maar niet slagen voor de eindpaper wordt de eindscore verlaagd tot de score van de eindpaper.

Tweede zitting

Positieve scores behaald op deelopdrachten blijven behouden. Voor negatieve scores geldt dat:

- Opdrachten 1ste semester: de student maakt een vervangtaak die bediscussieerd wordt tijdens een mondeling verdediging

- Recensie: de student maakt een nieuwe recensie
- Eindpaper: de student (her)werkt de begonnen eindpaper of kiest een nieuw onderwerp. De indiening wordt gevolgd door een presentatie en (in het kader van het AI-beleid) een verdediging waarin de lesgever toetst of de student de methodologie, de inhoud van de bronnen, en de inhoud en argumentatie van de paper beheerst. Als dit niet zo blijkt te zijn, kan de student niet slagen, zelfs als de paper op zich wel goed zou zijn.

Faciliteiten voor werkstudenten

Eerste semester: werkstudenten volgen grotendeels hetzelfde programma maar krijgen een vervangende opdracht voor het gedeelte 'discussie' en 'woordvoerderschap'. Deze bestaat eruit dat zij een kritische evaluatie moeten schrijven over de onderzoeksvragen opgesteld door medestudenten geselecteerd door de lesgever.

Recensie: dezelfde opdracht.

Tweede semester: de opdracht voor werkstudenten is dezelfde. Feedback gebeurt op individuele basis na afspraak.